

VERDIKT versus EU

IKT-temaene i norske forskningsprogrammer ligger tett opp til EUs 7. rammeprogram. Bedrifter som har fått støtte i VERDIKT-programmet får en enklere jobb når de skal søke om midler til EUs utlysninger.

Olaug Råd og Anders Kluge peker på mange likhetstrekk mellom Forskningsrådets VERDIKT-program og IKT-delen av EUs 7. rammeprogram.

Tekst og foto: Claude R. Olsen

Regjeringen ønsker flere norske deltagere i EUs forskningsprogrammer. Den legger opp til at å søke til EU skal være like naturlig som å søke til Forskningsrådet. EUs forskningsprogrammer er ikke lenger primært en arena for internasjonalisering, men en del av de nasjonale virkemidlene.

Store selskaper som Telenor, Statoil og Hydro er allerede i godt inngrep med høy

suksessrate i EU-systemet, i samarbeid med universiteter og forskningsinstitutter. De har lagt inn deltagelse i EUs forskningsprogrammer i sine forskningsstrategier. For små og mellomstore bedrifter kan det likevel være lurt å ha vært gjennom en runde eller to med søknader til Forskningsrådet før de slår seg sammen med andre og søker i EU-systemet.

Størst

EU planlegger å investere ni milliarder euro (ca 75 milliarder kroner) på IKT-forskning og utvikling frem til 2013. Dette er den klart største budsjettposten innenfor 7. rammeprogram. Men om pengesekken er stor, er kravene svært høye. Bare konsortiene med topp kvalitet og prosjektforslag som går "beyond the state of the art" vil lykkes i å få midler.

EU sendte ut sin første utlysning i det syvende rammeprogrammet før jul med frist i mai 2007. Programkoordinator Anders Kluge i Forskningsrådets VERDIKT-program fant mange likhetstrekk med det norske programmet.

- Nøkkelområdene som EU konsentrerer seg om innenfor IKT, tilsvarer områdene VERDIKT har pekt ut. De overlapper mye, men ikke helt. I VERDIKT-programmet har vi mulighet til å trekke frem nasjonale behov for forskning og innovasjon. Vi kan komplettere der EU ikke har et tilbud til norske bedrifter, sier han.

En viktig forskjell er at der EU konsentrerer seg om anvendt forskning rettet mot viktige bransjer som helse og transport, dekker VERDIKT hele kjeden fra grunnforskning i form av forskerprosjekter til anvendt forskning i form av innovasjonsprosjekter. EU stiller strengere krav til kommersiell relevans i sine prosjekter. - Vi har fordelen av å utnytte dynamikken mellom grunnforskning og anvendt forskning, sier Kluge.

I EU-prosjekter må det være minst to partnere fra to ulike land. VERDIKT har ikke noe slikt krav. - Men det gir høy score dersom et prosjekt har internasjonale partnere, sier rådgiver Olaug Råd i VERDIKT.

Se sammenlikning mellom VERDIKT og EUs IKT-program side 2.

IKT-forskning – Naudsynt for vidare framgang

Kommentar av fornyings- og administrasjonsminister Heidi Grande Røys

Fornyings- og administrasjonsminister
Heidi Grande Røys

Forskning har vore, og vil òg framover, vere avgjerande for utvikling og bruk av IKT. Forskinga må vere brei og famne over teknologi, samfunnsvitskap, jus og humaniora. Deltaking i internasjonalt forskingssamarbeid er avgjerande for norsk forskingsinnsats.

I meldinga varslar Regjeringa at IKT-forskinga vil verte prioritert og styrka i dei generelle løyvingane til FoU i tråd med føringane som ligg i St.meld. nr. 20 (2004-2005) Vilje til forskning.

Regjeringa vil styrke IKT-forskinga gjennom eit breitt spekter av verkemiddel under Forskningsrådet. VERDIKT-programmet vil her vere eit sentralt verkemiddel.

Med sin kombinasjon av teknologisk forskning og samfunnsmessige, kulturelle og økonomiske aspekt gjev VERDIKT-programmet grunnlag for slagkraftig

forskning. Tverrfagleg forskning er viktig, og IKT som endringsfaktor i samfunnet blir ivaretatt.

Rekruttering til norsk næringsliv og forskning er grunnlaget for vidareutvikling av IKT-området. Regjeringa vil styrkje rekrutteringa til IKT og IKT-relevante fag, mellom anna gjennom oppfølging av Kunnskapsdepartementets realfagsstrategi og Forskningsrådets strategi for grunnforskning innan matematikk, naturvitskap og teknologi.

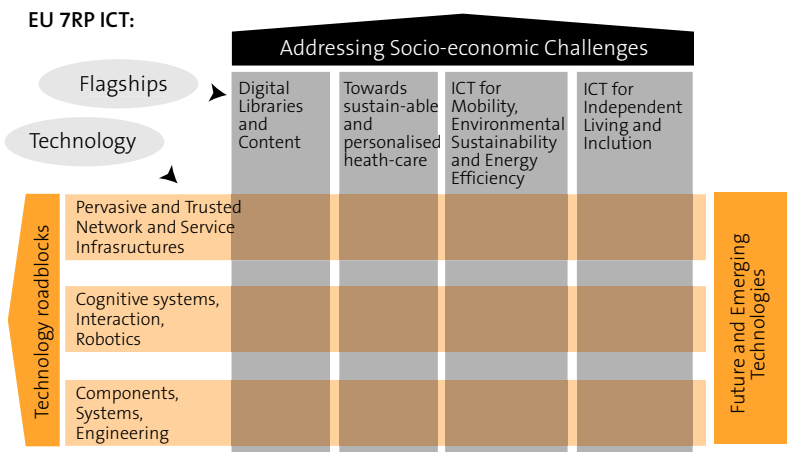
Regjeringa jobbar for ein framtidretta offentleg sektor som kontinuerlig blir fornya i takt med kva innbyggjarane forventar. Forsking og utvikling av IKT spelar her ei nøkkelrolle. Eg er difor positiv til at VERDIKT-programmet oppfordrer til prosjekter der offentleg verksemd har ei brukarrolle.

Regjeringa la 15. desember 2006 fram St.meld. nr. 17 (2006-2007) Eit informasjonssamfunn for alle. I meldinga vert utviklinga av IKT sett inn i ein heilskapeleg samfunnsmessig samanheng. Meldinga famnar breitt, grip fatt i fleire store tema, og byr opp til debatt om fleire viktige vegval på IKT-området. I dette biletet har forskning og utvikling ein viktig plass.

Sammenligning av VERDIKT og EUs IKT-program

VERDIKT deler inn i faglige søyler og temaer. EU deler inn i utfordringer og fag. Innholdet i boksene vil i stor grad være overlappende.

Fagsøyler	Brukergrensesnitt, informasjonsforvaltning og programvareteknologi	Kommunikasjonsteknologi og infrastruktur	Sikkerhet, personvern og sårbarhet	Samfunnsmessige, økonomiske og kulturelle utfordringer og muligheter
Temaer				
Sømløse infrastrukturer				
Multimodale systemer og rike medier				
Digitale omgivelser				
Kommunerende organisasjoner				

EU - utlysninger

IKT er i 7. rammeprogram organisert som "Challenges", hver med flere "objectives". Nedenfor følger delene av EUs første utlysning som er mest relevante for VERDIKT (på originalspråket).

Challenge 1: Pervasive and Trusted Network and Service Infrastructures

- Objective ICT-2007.1.1: The Network of the Future
- Objective ICT-2007-1.3: ICT in support of the networked enterprise
- Objective ICT-2007.1.4: Secure, dependable and trusted Infrastructures
- Objective ICT-2007.1.5: Networked Media

Challenge 2: Cognitive Systems, Interaction, Robotics

- Objective ICT-2007.2.1 (ICT-2007.2.2): Cognitive Systems, Interaction, Robotics

Challenge 4: Digital Libraries and Content

- Objective ICT-2007.4.1 (ICT-2007.4.3): Digital libraries and technology-enhanced learning
- Objective ICT-2007.4.2 (ICT-2007.4.4): Intelligent Content and Semantics

Challenge 7: ICT for Independent Living and Inclusion

- Objective ICT-2007.7.1: ICT and Ageing

Trygg trafikk med VERDIKT

Neste generasjon biler og trafikksystemer blir vesentlig tryggere og sikrere enn dagens. VERDIKT bidrar til å utvikle så vel den nødvendige standarden som teknologien bak.

Slike sensortårn er tenkt montert i London i forbindelse med et veipringsystem. Tilsvarende teknologi kan også kommunisere med bilene i Wisecar-prosjektet. Foto/III: Q-Free

Dette handler om både trafikksikkerhet og veipricing. I Norge og Nord-Europa er bompenge-systemer i tillegg til veiavgift, men lenger sør i Europa og i andre verdensdeler er de kommet lenger i distanserelatert pricing.

– Det gir eierne av veiene bedre oversikt og kontroll med hvordan veiene faktisk brukes, sier teknologidirektør Per Jarle Furnes hos det norske veibrickeselskapet Q-Free.

Vesentlige bidrag

De er «prosjekteier» av det VERDIKT-finansierte prosjektet Wisecar, som skal bidra til å utvikle produkter relatert til den kommende europeiske vei-IKT-standard CALM (continuous air interface for long and medium). Veipricing blir omfattet av den nye CALM-standard, men er foreløpig ikke en del av Wisecar-prosjektet.

Veipringsystemet er bare en del av CALM, som er en framtidig, åpen standard som myndigheter og industrien håper på å bli enige om. Tautrekkingen om standarden har pågått siden midten av 1990-tallet i standardiseringsorganisasjonene CEN og ISO, og Furnes håper nå at den skal være klar innen utgangen av 2008.

Åpen standard

Kort fortalt dreier CALM seg om en åpen standard for brukere og produsenter av utstyr til framtidens vei-IKT-løsninger. Noen av funksjonene er at føreren skal få kontinuerlige meldinger om forhold på eller langs kjørebanelen, som for eksempel kø, kollisjoner, veiarbeid eller glatte kjørebaneler. Det ligger også muligheter for å implementere mobiltelefoni og «infotainment» som

radio- eller fjernsynsoverføringer i et litt lenger perspektiv.

– I prosjektet Wisecar vil vi bidra til å utvikle teknologier som ligger innenfor den framtidige CALM-standard. Dette er en risikosport, og et tveegget sverd. På den ene siden er det en klar fordel å ha et lite forsprang på konkurrentene når standarden omsider er klar. Men det gjelder å ikke legge alt for mye ressurser i dette, heller, Vi kan jo risikere at produktene ikke blir helt kompatible med den framtidige standarden, siden arbeidet og forhandlingene i de internasjonale standardiseringsorganisasjonene ikke er ferdig riktig ennå.

Norsk teknologi i front

Han understreker at det ikke er tilfeldig at et relativt lite, norsk teknologiselskap kan være blant de ledende i Europa innenfor denne teknologien. – De norske teknologimiljøene er veldig gode på trådløs teknologi og spesielt nærkommunikasjon. Her har Forskningsrådet vært en veldig god støttespiller, som har bidratt til ikke minst at vi har kunnet utvikle vår teknologi. Også ekspertisen på SINTEF har vært av uvurderlig betydning i denne sammenhengen.

Seniorrådgiver Terje Moen i SINTEF er enig i beskrivelsen av Norge som langt fremme, både når det gjelder utviklingen av trådløs infrastruktur og å ta i bruk tilgjengelig teknologi i full bredde. – Noe av det mest interessante for oss er at vi i dette prosjektet skal implementere mye kjent teknologi i et nytt system. Det byr på utfordringer blant annet med hensyn til responstid og sømløs tilgjengelighet.

Eksisterende databank

Noe av det unike med dette prosjektet, også i internasjonal sammenheng, er at veieieren, her Statens Vegvesen, er tungt inne i prosjektet. Senioringeniør Anders Godal Holt er prosjektkontakten hos Vegvesenet, og han viser til to viktige poenger for deres deltakelse.

– Vi har en nasjonal veidatabank med informasjon om alt fra veiens fysiske beskaffenhet, som dekke og kurvatur, til skilting og fartsgrenser. Vi vil se hvordan vi klarer å implementere dette som kilde i et prosjekt som skal øke sikkerheten for trafikantene, sier han.

Deres andre motiv for en deltakelse er selve menneske-maskin-kommunikasjonen mellom føreren og systemet. SINTEF Teknologi og Samfunn har etablert en avansert testlab for å forske på hvordan for eksempel en bilfører påvirkes av signaler fra systemet. – Vi vil bidra til at den økte informasjonsflyten til føreren ikke går ut over hans oppmerksomhet rundt kjøringen og derved svekker sikkerheten. Her er det mye upløyd mark.

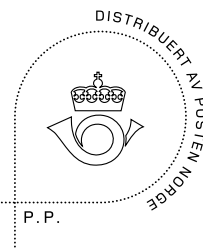
Fakta

Wisecar

Varighet: 2007–2010
 Budsjet: 29 millioner kroner
 Støtte fra VERDIKT: 11,3 millioner kroner
 Partnere: Q-Free (prosjekteier), SINTEF (FoU-partner og prosjektledelse), Norsk Navigasjon AS, Leksvik Teknologi AS, P4 Radio Hele Norge ASA, Map Solutions AS, Veginformatikk AS.

B

NORGE

Nye støtteformer i 2007

- Ressursnettverk med utgangspunkt i VERDIKT-temaene. Søknadsfrist 18. april
 - Store IKT-prosjekter (StorIKT). Søknadsfrist 10. oktober
- www.forskningsradet.no/verdikt

Planlagte utlysninger i 2007

Søknadsfrist:	Type utlysning/Støtteformer	Oppstart prosjekter	Midler NOK
Utlysning nr 4: 18. april	Ressursnettverk - alle fire temaer Støttebeløp: kr 200 000 – 1 000 000/år	Juni 2007	For 2007: ca 20 mill
	BIP, KMB og FP - alle fire temaer	September 2007	
Utlysning nr 5: 6. juni	NORDITE (Sverige, Finland, Norge), tema "Sømløse infrastrukturer" (kommunikasjonsteknologi)	Januar 2008	15 – 20 mill, 3 år
Utlysning nr 6: 10. oktober	Store IKT prosjekter, alle fire temaer Evt BIP/KMB/FP innen prioriterte temaer	Februar 2008	For 2008: 20 mill +

- Eit informasjonssamfunn for alle

For første gang har en en regjering lagt fram en helhetlig norsk IKT-politikk. I meldingen er forskning og utvikling gitt en omfattende behandling og VERDIKT trekkes fram som et sentralt virkemiddel. IKTs spesielle karakter som gjennomgripende og samfunnsendrende kraft blir understreket gjennom hele meldingen: *IKT-utviklinga krev eit tett samspel mellom grunnforskning, innovasjon og anvendt forskning, og avstanden mellom dei kan vere kort. Tverrfaglege tilnærmingar og prosjektformer blir stadig viktigare som følgje av teknologisk konvergens og det aukande mangfaldet i bruksområde og problemstillingar knytte til bruk av teknologien.*

Søknadsfrist EU

Første utlysning i IKT-delen av EUs 7. rammeprogram har søknadsfrist 8. mai 2007.

Systematisk nettverksbygging

VERDIKT vil gi støtte til 4-8 ressursnettverk med hvert sitt hovedtema. Målet er å få nettverksbyggingen i Norge mer systematisk, og gjøre det lettere å få til samarbeidsprosjekter over faggrenser. – Vi etablerer ressursnettverkene for å generere prosjekter, definere nasjonale forskningsutfordringer og profilere IKT-forskning, sier fungerende programkoordinator Andres Kluge i Forskningsrådets VERDIKT-program. Hvert nettverk får opptil én million kroner i støtte i året.

Norges forskningsråd

Stensberggata 26
Postboks 2700 St. Hanshaugen
NO-0131 Oslo

Telefon: +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Utgever

© Norges forskningsråd
VERDIKT
www.forskningsradet.no/verdikt

Koordinator

Anders Kluge
Tlf. 22 03 72 40, ank@forskningsradet.no

Konsulent

Agnes Aune
Tlf 22 03 71 65, aau@forskningsradet.no

Tekst og layout

Teknomedia AS
Endre Barstad
Trykk: GAN
Opplag: 500

Store programmer

Forskningsrådets
satsing på nasjonalt
prioriterte områder

Kjernekompetanse og verdiskaping i IKT - VERDIKT

VERDIKT skal bidra til at IKT-forskning gjør Norge til et foregangsland i utvikling og anvendelse av teknologi og kunnskap for IKT-basert innovasjon og samhandling. Slik skal programmet bidra til å skape verdier og å utvikle kompetanse som fremmer kunnskaps-samfunnet og kunnskapsøkonomien.

For abonnement på nyhetsbrevet, skriv til aau@forskningsradet.no